

☆ กรณีตรวจสอบการยุบตัวของข้าวเปลือกคงเหลือยกมาจากปีก่อน

ในปีก่อนสหกรณ์มีการตรวจนับสินค้าข้าวเปลือกคงเหลือโดยการชั่งปริมาณข้าวเปลือกคงเหลือ พบว่ามีข้าวเปลือกขาดบัญชี คณะกรรมการฯ ได้มีมติที่ประชุมให้ตัดข้าวเปลือกยุบตัวตามสภาพในอัตรา 2% ต่อมาในปีปัจจุบันได้มีการชั่งปริมาณข้าวเปลือกคงเหลือยกมาจำนวนดังกล่าว พบว่าข้าวมีการยุบตัวและน้ำหนักขาดหายอีก คณะกรรมการดำเนินการฯ จึงขอคำปรึกษาว่าสหกรณ์สามารถตัดข้าวเปลือกยุบตัวได้หรือไม่

แนวทางในการปฏิบัติงาน

การพิจารณาข้าวเปลือกที่มีน้ำหนักขาดหาย ว่าควรลดหย่อนให้เป็นการยุบตัวตามสภาพนั้น สหกรณ์ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตัดสินค้าขาดบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2546 ข้อ 6.1(1) สินค้าที่ลดหย่อนประเภทพืชผลทางการเกษตร คณะกรรมการอาจพิจารณาลดหย่อนสำหรับสินค้าที่มีการยุบตัวหรือสูญเสียน้ำหนักตามสภาพของสินค้านั้น โดยให้ลดหย่อนตามอัตราซึ่งหน่วยราชการที่ควบคุมหรือเกี่ยวข้องกำหนด หรืออัตราที่ธุรกิจภาคเอกชนถือใช้กันโดยทั่วไป หรืออัตราที่สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรดำเนินการทดสอบขึ้นเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรจะต้องมีหลักฐานพิสูจน์ว่า อัตราจากการทดสอบนั้นได้กำหนดขึ้นด้วยวิธีการที่เหมาะสม

ดังนั้น การที่สหกรณ์มีการเก็บรักษาข้าวเปลือกไว้นานกว่าหนึ่งรอบปีบัญชี ผู้สอบบัญชีควรแนะนำให้สหกรณ์จัดให้มีการทดสอบการยุบตัวของข้าวเปลือกที่เก็บรักษาไว้ โดยให้สหกรณ์แต่งตั้งกรรมการเพื่อทดสอบการยุบตัว วิธีการทดสอบ คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งต้องนำข้าวเปลือกที่จะทดสอบมาชั่ง พร้อมทำเครื่องหมายและเขียนจำนวนน้ำหนักข้าวไว้ที่กระสอบ พร้อมจัดเก็บไว้รวมกับข้าวทั้งหมด โดยจัดเก็บแยกไว้เป็นชั้นล่าง ชั้นกลาง และชั้นบน เมื่อสหกรณ์จะนำข้าวเปลือกทั้งหมดออกมาชั่งเพื่อจำหน่ายหรือหาปริมาณข้าวเปลือกคงเหลือให้นำข้าวเปลือกกระสอบที่ได้ทำการชั่งเพื่อทดสอบน้ำหนักออกมาชั่งทั้งหมด เพื่อหาค่าเฉลี่ยว่าข้าวเปลือกที่ทำการเก็บรักษาไว้ในสามระดับนั้น มีน้ำหนักขาดหายหรือยุบตัวไปจำนวนเท่าใด แล้วให้คณะกรรมการที่เป็นผู้ทดสอบ จัดทำรายงานผลที่ได้เข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อรับทราบและอนุมัติใช้เป็นเกณฑ์การลดหย่อนจากการยุบตัวตามสภาพได้

กรณีดังกล่าวสหกรณ์ไม่ได้จัดให้มีการทดสอบการยุบตัวตามสภาพของข้าวเปลือก และในปีที่ผ่านมา สหกรณ์ได้มีการอนุมัติให้มีการลดหย่อนจากการยุบตัวตามสภาพ ตามเกณฑ์ของทางราชการไปแล้ว ซึ่งเกณฑ์ในการยุบตัวของทางราชการที่กำหนดให้ข้าวเปลือกสามารถยุบตัวตามสภาพได้ในอัตราร้อยละ 2 นั้น เป็นเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดให้ในกรณีที่ข้าวเปลือกของสหกรณ์มีความชื้นสูงกว่ามาตรฐาน เมื่อเก็บรักษาไว้แล้วจึงอาจมีน้ำหนักยุบตัวตามสภาพได้ ข้าวเปลือกคงเหลือยกมาในปีปัจจุบัน ผู้สอบบัญชีควรแนะนำให้สหกรณ์พิจารณาตามสภาพสินค้า ซึ่งหากพิจารณาตามสภาพของสินค้าจึงน่าจะไม่มี การยุบตัวลงได้อีก กรณีที่สหกรณ์ต้องการลดหย่อน ความรับผิดชอบสินค้าขาดบัญชีเกินกว่าอัตราร้อยละที่กำหนดไว้ ให้นำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาอนุมัติตัดสินค้าขาดบัญชี ตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด